

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Кзз 382/2023

27.04.2023. године

Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Светлане Томић Јокић, председника већа, Бојане Пауновић, Невенке Важић, Милене Рашић и Татјане Вуковић, чланова већа, са саветником Сањом Живановић, записничарем, у кривичном предмету окривљеног Шандора Такача, због продуженог кривичног дела обљуба са дететом у покушају из члана 180. став 1. КЗ у вези члана 30. и 61. КЗ, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног, адвоката Владимира Ђурђевића, поднетом против правноснажне пресуде Апелационог суда у Новом Саду Кж1 811/22 од 26.01.2023. године, исправљене решењем тог суда Кж1 811/22 од 06.03.2023. године, у седници већа одржаној дана 27.04.2023. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ, као основан, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Шандора Такача, адвоката Владимира Ђурђевића, па се **УКИДА** правноснажна пресуда Апелационог суда у Новом Саду Кж1 811/22 од 26.01.2023. године, исправљена решењем тог суда Кж1 811/22 од 06.03.2023. године, и предмет враћа Апелационом суду у Новом Саду на поновно одлучивање.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Саду К 129/21 од 08.07.2022. године окривљени Шандор Такач оглашен је кривим због продуженог кривичног дела обљуба са дететом у покушају из члана 180. став 1. КЗ у вези члана 30. и 61. КЗ и осуђен на казну затвора у трајању од 10 (десет) година, у коју му се урачунава време проведено у притвору од 05.03.2020. године па до упућивања у завод за извршење кривичних санкција. Окривљени је обавезан да малолетној оштећеној накнади нематеријалну штету на име душевних болова због повреде људског достојанства у износу од 500.000,00 динара, док је преко досуђеног износа до траженог износа од 5.000.000,00 динара, малолетна оштећена упућена да имовинскоправни захтев оствари у парничном поступку. Истом пресудом, окривљени је обавезан да плати трошкове кривичног поступка ближе одређене у изреци пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Кж1 811/22 од 26.01.2023. године, која је исправљена решењем тог суда Кж1 811/22 од 06.03.2023. године, у ставу првом, делимичним усвајањем жалбе браниоца окривљеног Шандора Такача, преиначена је пресуда Вишег суда у Новом Саду К 129/21 од 08.07.2022. године, у делу чињеничног

описа радње извршења кривичног дела које је окривљеном стављено на терет и одлуке о казни, тако што је Апелациони суд у Новом Саду окривљеног Шандора Такача огласио кривим због продуженог кривичног дела обљуба са дететом у покушају из члана 180. став 1. КЗ у вези члана 30. и 61. КЗ, па га је применом чланова 4, 43, 45, 54. и 63. КЗ осудио на казну затвора у трајању од 8 (осам) година, у коју му се урачунава време проведено у притвору од 05.03.2020. године па до упућивања у завод за извршење кривичних санкција. Истом пресудом, у ставу другом, жалба браниоца окривљеног Шандора Такача у преосталом делу, жалба Вишег јавног тужиоца у Новом Саду и жалба пуномоћника малолетне оштећене одбијене су као неосноване и првостепена пресуда у непреиначеном делу потврђена.

Против правноснажне пресуде другостепеног суда захтев за заштиту законитости благовремено је поднео бранилац окривљеног Шандора Такача, адвокат Владимир Ђурђевић, због битних повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 8) и 9) ЗКП и повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји захтев за заштиту законитости, побијану пресуду укине и предмет врати другостепеном суду на поновно одлучивање.

Врховни касациони суд је примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног доставио Републичком јавном тужиоцу, у складу са чланом 488. став 1. КЗ и у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке, размотрио списе предмета и правноснажну пресуду против које је захтев за заштиту законитости поднет те је након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Основано се захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног Шандора Такача, адвоката Владимира Ђурђевића, указује да је побијана пресуда другостепеног суда донета уз битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП јер је том пресудом оптужба прекорачена.

Из списка предмета произилази да је окривљеном Шандору Такачу оптужницом Вишег јавног тужиоца у Новом Саду Ктo 106/20 од 01.09.2020. године, прецизираном 25.06.2021. године, стављено на терет извршење продуженог кривичног дела обљуба са дететом у покушају из члана 180. став 1. КЗ у вези члана 30. и 61. КЗ, и окривљени оглашен кривим пресудом Вишег суда у Новом Саду К 146/20 од 25.06.2021. године због продуженог кривичног дела обљуба са дететом у покушају из члана 180. став 1. КЗ у вези члана 30 и 61. КЗ и осуђен на казну затвора у трајању од седам година.

Против наведене пресуде Вишег суда у Новом Саду К 146/20 од 25.06.2021. године, жалбе су изјавили Виши јавни тужилац у Новом Саду због одлуке о кривичној санкцији, бранилац окривљеног из свих законских разлога и пуномоћник малолетне оштећене због одлуке о имовинскоправном захтеву. Дакле, у конкретном случају жалба није изјављена само у корист већ и на штету окривљеног, у делу одлуке о кривичној санкцији.

Решењем Апелационог суда у Новом Саду Кж1 733/21 од 12.10.2021. године усвајањем жалбе браниоца окривљеног укинута је пресуда Вишег суда у Новом Саду К 146/20 од 25.06.2021. године и предмет враћен том суду на поновно одлучивање.

Поступајући по налогу другостепеног суда из наведеног решења, Виши суд у Новом Саду је у поновљеном поступку испитао малолетну оштећену, након чега је Виши јавни тужилац у Новом Саду дана 07.07.2022. године, изменио оптужницу Ктo 106/20 од 01.09.2020. године у погледу чињеничног описа дела, остајући при истој правној квалификацији (продужено кривично дело обљуба са дететом у покушају из члана 180. став 1. КЗ у вези члана 30. и 61. КЗ), наводећи да је окривљени: „У периоду од марта 2018. године до 28.02.2020. године, у ... и ..., способан да схвати значај свог дела и да управља својим поступцима, свестан свог дела и хтео његово извршење, при чему је знао да је његово дело забрањено, у циљу задовољења свог полног нагона са умишљајем покушао да изврши са обљубом изједначен чин и друге полне радње са дететом, оштећеном АА, рођеном 2008. године, на тај начин што је: - у ... у породичној викендици, која се налази на ... на парцели бр. ..., у више наврата мазео и љубио оштећену по телу, грудима и полном органу, и то како преко одеће тако и када јој је скинуо одећу, те тражио да га оштећена својом руком додирује по полном органу, а потом да му мастурбира и љуби полни орган, а неколико пута тражио и да га орално задовољава на начин да његов полни орган стави у уста; - у ... у породичној кући која се налази у ул. ..., у четири наврата пуштао филмове порнографског садржаја које је заједно са оштећеном гледао на телевизору за које време је тражио да га оштећена руком додирује по полном органу, а након тога и да га орално задовољава на начин да његов полни орган стави у уста и језиком прави кружне покрете око његовог полног органа, а што је оштећена и чинила“.

Пресудом Вишег суда у Новом Саду К 129/21 од 08.07.2022. године окривљени Шандор Такач оглашен је кривим због продуженог кривичног дела обљуба са дететом у покушају из члана 180. став 1. КЗ у вези члана 30. и 61. КЗ, које му је и стављено на терет цитираном измењеном оптужницом Ктo 106/20 од 07.07.2022. године.

Побијаном пресудом Апелационог суда у Новом Саду Кж1 811/22 од 26.01.2023. године, која је исправљена решењем тог суда Кж1 811/22 од 06.03.2023. године, у ставу првом, делимичним усвајањем жалбе браниоца окривљеног Шандора Такача, преиначена је пресуда Вишег суда у Новом Саду К 129/21 од 08.07.2022. године, у делу чињеничног описа радње извршења кривичног дела тако што је Апелациони суд у Новом Саду окривљеног Шандора Такача огласио кривим због продуженог кривичног дела обљуба са дететом у покушају из члана 180. став 1. КЗ у вези члана 30. и 61. КЗ које је извршио „у периоду од марта месеца 2018. године до 28.02.2020. године, у ..., на ..., парцела ..., у својој кући, способан да схвати значај свог дела и управља својим поступцима, свестан свог дела и хтео његово извршење, вршио друге полне радње и са умишљајем покушао да изврши са обљубом изједначен чин са дететом малолетном АА, рођеном 2008. године, на тај начин што је у више наврата, најмање три пута месечно, прво рукама додиривао по телу, грудима и полном органу, преко одеће као и када би са малолетне скинуо одећу, а такође је навео малолетну да га додирује по полном органу преко одеће, а након што би свукао одећу, љубио је малолетну по грудима и полном органу и навео малолетну да његов полни орган љуби те док је она то радила, тражио од ње да његов полни орган стави у уста у циљу задовољења своје полне похоте, што је она одбила да уради, при чему је знао да је његово дело забрањено“.

Према члану 420. став 1. ЗКП пресуда се може односити само на лице које је оптужено (субјективни идентитет пресуде и оптужбе) и само на дело које је предмет оптужбе садржане у поднесеној или на главном претресу измењеној или проширеној

оптужници (објективни идентитет пресуде и оптужбе), а одредбом става 2. истог члана је прописано да суд није везан за предлоге тужиоца у погледу правне квалификације кривичног дела.

Тужилац може, сходно члану 409. ЗКП, да врши измене чињеничног описа кривичног дела током трајања кривичног поступка, па тако оптужни акт може изменити изостављањем, додавањем и/или променом одређених чињеничних навода, као и променом правне квалификације кривичног дела.

Из цитираних законских одредби произилази да закон не захтева идентитет у погледу правне оцене дела, али да захтева да између оптужбе и пресуде постоји идентитет у погледу субјективне и објективне истоветности дела, тако да евентуалне измене чињеничног описа дела у изреци пресуде морају остати у границама чињеничног основа из оптужбе.

У конкретном случају, другостепени суд је, доносећи побијану пресуду, у којој је, без одржавања претреса, изменио чињенични опис кривичног дела из оптужнице Ктo 106/20 од 07.07.2022. године, али која је предмет расправљања пред судом и то тако што је у погледу радњи које је окривљени предузео у ..., на ... на парцели бр. ..., након речи „у више наврата“ у изреку пресуде додао речи „најмање три пута месечно“, које нису наведене ни у оптужници нити у првостепеној пресуди, јер је поред описа покушаја кривичног дела обљуба са дететом (алинеја 1) додата већа количина криминалне делатности (алинеја 2) и то свршено кривично дело из члана 180. став 1. КЗ.

Наведеном изменом чињеничног описа дела у изреци другостепене пресуде повећан је број предузетих радњи извршења у односу на оптужницу, а самим тим и његова криминална воља, па Врховни касациони суд налази да је, у конкретном случају, побијаном пресудом повређен објективни идентитет оптужбе на штету окривљеног.

Сходно наведеном, Врховни касациони суд налази да је другостепени суд, доношењем побијане пресуде прекорачио оптужбу и учинио битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, на коју се основано указује захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је усвојио захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Шандора Такача, адвоката Владимира Ђурђевића, укинуо побијану пресуду и предмет вратио другостепеном суду на поновно одлучивање.

У поновном поступку другостепени суд ће приликом одлучивања имати у виду разлоге ове пресуде, те ће поступити по истима и отклонити повреду закона на коју му је указано, посебно водећи рачуна о положају малолетне оштећене и спречавању њене секундарне виктимизације, у смислу члана 150-157. Закона о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица, након чега ће бити у могућности да донесе правилну и на закону засновану одлуку.

Врховни касациони суд, сходно донетој одлуци, није разматрао остале повреде закона истакнуте у захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног налазећи да је то беспредметно у оваквој процесној ситуацији.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу одредбе члана 492. став 1. тачка 1) ЗКП донео одлуку као у изреци пресуде.

**Записничар-саветник
Сања Живановић, с.р.**

**Председник већа-судија
Светлана Томић Јокић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**